

Magyar nyelv és irodalom szóbeli érettségi témakörök 2016/2017-es tanév 12.F

Anyanyelvi tételek

I. témakör: Kommunikáció

1. A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljainak, funkcióinak, valamint ezek összefüggéseinek megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel
2. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei
3. Tény és vélemény, tájékoztatás és véleményközlés a tömegkommunikációban

II. témakör: A magyar nyelv története

4. A magyar nyelv történetének fő szakaszai
5. A nyelvtörténet forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek (A tihanyi apátság alapítólevele, a Halotti beszéd és könyörgés, az Ómagyar Mária-siralom)
6. A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján
7. A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak

III. témakör: Ember és nyelvhasználat

8. A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása
9. Az egynyelvű szótárak
10. A tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra

IV. témakör: A nyelvi szintek

11. A morféimák, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szó szerkezetek alkotásában
12. A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondat felépítésében (állítmány, alany, tárgy, határozó, jelző)

V. témakör: A szöveg

13. A különféle szövegek felépítése, egységei
14. Az elektronikus média hagyományos (rádió, televízió) és új közlésmódjai (pl. blog, honlap, internet); az új közlésmódok társadalmi hatásai
15. A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok (önéletrajz, motivációs levél, különböző témájú hivatalos levelek, kérvény, beadvány)

VI. témakör: A retorika alapjai

16. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig
17. Az írásbeli meggyőzés eljárásai, az érvelés műfajai: a bizonyítás, a cáfolat, néhány érvtípus

VII. témakör: Stílus és jelentés

18. A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (pl. bizalmas, közömbös, választékos), felismerése, hatásának elemzése
19. Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia
20. A publicisztikai stílus főbb jellemzői, tipikus szóhasználat, a megjelenítés közlésértéke (pl. tipográfia, képi világ)

Irodalom tételek

I. témakör: Kötelező szerzők

1. Petőfi Sándor tájversei
2. Arany János balladái
3. Ady Endre szerelmi lírája
4. Babits Mihály költői indulása (első két kötet)
5. Kosztolányi Dezső: Édes Anna
6. József Attila kései lírája

II. témakör: Választható szerzők a magyar irodalomból

7. Juhász Gyula: Anna-versek
8. Karinthy Frigyes novellái
9. Mikszáth Kálmán: A jó palócok
10. Móricz Zsigmond novellái, elbeszélései
11. Örkény István: Egypercesek
12. Radnóti Miklós költészete a II. világháború idején

III. témakör: Kortárs szerző

13. Gion Nándor novellái a hagyatékból

IV. témakör: Művek a világirodalomból

14. Biblia: Az evangéliumok
15. Az orosz realizmus
16. Thomas Mann: Mario és a varázsló

V. témakör: Színház és dráma

17. William Shakespeare: Rómeó és Júlia
18. Madách Imre: Az embert tragédiája

VI. témakör: Az irodalom határterületei

19. Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában (A Gyűrűk Ura, Harry Potter)

VIII. Témakör: Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

20. Cholnoky Viktor novellái